

Divi Thomae Aquinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impressionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum rapina sit peccatum specie differens à furto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

QVAEST. LXVI.

ARTIC. III.

ta, prima fronte iuxta appareat propter vniuersitatem moralis deformitas: Si quis tamen confidet, quod operatus est habitu, non deliberant circa rationem formalem habitus, ut pater in artificiis, qui uenit arte quasi natura, ut habes in 10. Ethi. de cibis, manifestum fieri, quod detentor quasi ex habitu operatur de libera detentio.

Et propterea non co

gitat, an re iuxta, an

aliena utatur. Vnde

non est propterea me

lioris condicione, q

non detentor, qui re

etur alieno iniurio

dno, quem constat to

ties quotiens peccare

mortaliter. Et p. hoc

est excludit media via

distingue inter act

cum noua iniuria, vel

sine noua iniuria, quia

scilicet non est melio

ris conditionis deten

tor, q non detentor.

Sed si quis non esset

detentor ex alieno,

& tamen viceversa ea

scienter iniuit domino

tali viu, qui con

fuerit pretio estimari,

peccaret mortaliter

ex natura actus.

Detentor igitur ro

tient peccat mortaliter,

quotiens nouus

consumptor, quotiens

nouiter vtiens est, sic

vt peccaret totiens

non detentor.

¶ Restat igitur ex tri

bus allatis viis, quod

illa sola sit vera, quia

actus ex natura sua

circum rem aliquam iniuit domino

iniuetur. Et sic ad

dubium in principio

motum patet respon

so, quod detentor qui

dem in quantum de

tinet, non continet pec

cat, sed quoties renou

at cōsentim detin

di. Cōsumptor aut & vtēs, quotiens de nouo cōsumit, seu utitur ta

li viu, qui cōfuerit pretio estimari sive ut hoc cogite, sive non.

¶ Et confirmatur hoc ex distinctione supra ista iuris iuratum.

scilicet quod furtum est concreatio non solum rei, sed viu.

¶ In codem art. 3. in responsione ad tertium, dubium occurrit ad

plex. Primum est, circa ultima verba, l. d., quod est per rapinam

ablatum, est raporis non simpliciter, sed quantum ad detentio

nen, quoniam in presenti materia esse aliquis quantum ad de

tentionem, est habere ius detinendi: sicut esse aliquis quantum

ad custodiā, importat habere ius custodiendi. Constat autem

¶ raporis non habere ius detinendi, quia tenetur ad non deinen

dum, & peccat mortaliter volenter detinere: & tandem est in fra

tu peccati mortalitis, quandiu detinet. Non est igitur verum, quod

res rapita sit raporis quantum ad detentio

nen.

¶ Secundū dubit est, quia in hac responsione author sustinet, q

si quis rem propriā rapian ab alio occule accipere accepit ab illo, q

furtum committit: quod multipliciter appareat fallit. Primo, qua

si eadem ab eodem violenter accipere non committere rapi

nam, ergo occule accipiendo non committit furtum.

¶ Secundo, quia communis videatur intentio, q in re propria

non committit furtum, nisi aliis habeas ius in illa, p. uta, pignori

vel commodati, & huiusmodi. Et affter ad hoc ius cum le

de furtis. I. s. & L. s. 15, qui rem.

¶ Tertio, quia secundum multos licitum est aliqui accipere occu

te rem ab occupatore non solum propriam, sed etiam vere debi

ta, si non p. alter recuperare iuu. Et qvis fecit iura cuiusdam dicēs

sibi iuu, & ebar priuari ure, qd hēt in re illa, non tñ arguit furti.

¶ Ad primum dubium dicitur, q rem rapian est raporis, quantum

ad detentio, duplicitur verificatur. Primo, quantum ad

hoc q non potest priuata autoritate ab eo auferri iniuro. Domi

nus namque rei non potest sibi ipsi iuu dicere: relinqu autem pri

uatu nullum iuu habent ab eo tollendi rem illam.

F

¶

Secundò, quoniam ad hoc, q ipse conuenit, ut

fed dominio restituantur. Et proprie si docu

cipia illam, in iuriam facili illi, qui rapau

currit damnum duplum, dim & tem perditur.

Et dominio, nesciens rem denunciavit domi

ad delectandum, unde & Isido.

dicit in lib. Etymologiarum,

quod raptor diciur corruptor,

& rapta diciur corrupta: fed ra

pus diciut sine mulier aufer

ta publice, sive occule. ergo

& res possessa rapi diciut sine

occule, sive publice rapiatur.

ergo non differunt furtum, &

rapina.

G

SED CONTRA est, quod* Phil.

in 5. Eth. distinguunt furtum a rapi

na, ponens furtum occultum, ra

pinam vero violentam.

H

RESPON. Dicendum, quod

furtum, & rapina sunt virtutia iusti

flitiae opposita, in quantum ali

quis alteri facit iniustum.

Nullus

autem

patitur iniustum volens,

vt probatur in 5. Ethic. Et ideo

furtum, & rapina ex hoc habent

rationem peccati, quod accep

ti in iuventute ex parte eius, cui

aliquid subtrahitur. Involunta

rium autem dupliciter diciuntur: si

licet per ignoranciam, & violen

tiā, ut habetur in 3. Ethic. Et ideo

aliam rationem peccati habet ra

pinam, & alia furtum. ergo pro

ppter hoc differunt.

I

A

OPRIMVM ergo dicendū, q

in aliis generibus peccatorū, non

attendit ratio peccati ex aliquo

in iuventute, sicut attenditur in

peccatis oppositis iustitiae. Et ideo

vbi concurreat diuersa ratio in iu

ventute, est diuersa species peccati.

K

dicum, q scilicet furtum non erit qd ap

piendi, & qd ad damnum proximi, quod ex parte eius, ei

accipere occule.

¶ Ad tertium dicitur, q accipere occule non propri

exponent, & contingit dupliciter. Primo, ex intentione

de proprium, & non damificandi proximum. Et ideo

furtum, nisi forte quare, qd ad intentionem accipere

intelligenda sunt iusta. Alio modo, ex intentione de alio,

que est propria, ut proprietas iuste, ut de

re in litera dicitur: quia accipere rem iuste, ut de

ratione alieni, ut inde dannum ei per

confitendum, vel detentio, sicut pro

stabilitate, ut declaratur ei. In nostro timore modis

neur ad restituendum, sed ad infirmarum, qd

existebat, qd liber est a vinculo restituendum.

¶ Ad tertium dicim, qd argumentum tangit, qd

prima est, qd potest recuperare rem iuste, ut de

proximi, & scandalo. Secunda est, qd est iuste, ut de

pecunias sui debitorum, occurribus illis.

Et quia hoc pertinet ad tertium argumentum quod

quoniam, illuc vlt que differatur.

S

Super Questionis sexagesimae dictio

in

la

pe

ctio

re

ad

re

<div data-bbox="810 1890 821

illi, quia nullus patitur iniustū volens, consequens est, ut ēm dimer
fam rōmē inioluntarij, diuersificantur iniuti species: ac per hoc
acepcio iniusta inioluntarij per violentiā, distinguitur specie ad
acepcione iniusta inioluntarij per ignoratiā. Et sic cōstitūunt duas
species, i. fursum, accipiendo occulite alienū: & rapina: violenter

Super Questionis sexta arti

AD SECUNDVM dicendum, q
finis remotus rapinæ, & furti idem
est: sed hoc non sufficit ad identi-
tatem speciei, quia est diversitas
in finib. proximis. Raptor enim
vult per propriâ potestate obti-
nere, sive vero per astutiam.

A D T E R T I U M dicendum, q[uod] ruptus mulieris non potest esse occultus ex parte mulieris, que rapitur. Et ideo etiam si sit occultus ex parte aliorum, quibus rapitur, adhuc remanet ratio rapinae ex parte mulieris, cui violencia inferitur.

ARTICVLVS V.

Vtrum furtum semper sit peccatum.

AD Q V I N T V M sic procedi-
tur. Videtur, quod furtum non
semper sit peccatum. Nullum n.
peccatum cadit sub praecerto di-
uino. Dicitur enim Eccle. 15. Ne-
minim mandauit impie agere: sed
Deus inuenitur praecipse fur-
tum, dicitur enim Exod. 12. Fec-
runt filii Israel sicut praecepserat
Dominus Moysi, & expoliauer-
ant Aegyptios, ergo furtum non
semper est peccatum.

T2 Præt. Ille qui inuenit rē non
suum, si eam accipiat, videtur fur-
um committere, quia accipit rē
alienam: sed hoc videtur esse lici-
tum secundum naturam aequi-
tatem, ut iurisfā dicunt ergo vi-
detur q̄ furtum non semper sit
peccatum.

¶ 2. Prat. Ille qui accipit rem suā non videtur peccare, cūm non agat contra iustitiam, cuius æquitatē nō tollit: sed furum committitur etiam si aliquis rem suā occulte accipiat ab altero detentam, vel custoditam. ergo uide-

tur quod furtum non semper sit peccatum.
SED CONTRA est, quod dicitur
Exod. 10. Non furtum facies.
RESPON. Dicendum, quia si alius
quis consideret furtum solum, duas

qui conderat rursum, quas
rationes peccati in eo inueniet.
Primo quidem propter contra-
rietatem ad iusfitiam, qua reddit
vnicuique quod suum est: & sic
fuit iusfitis opponitur, in qua-
rum furtum est acceptio rei alien-
ae. Secundò ratione doli, seu frau-
dis, quam fur cōmittit occulite,
& quasi ex insidijs rem alienam
vsurparit. Vnde manifestum
est, q̄ omne furtum est peccati.

A) positiu*o*; ideo vbi lex illa imperialis robur legis obtinet, inuentor
theatri in alieno solo tenet in foro conscientie senare illam.
¶ Noterito, & quia bona naufragioru*m* non hir*o* ab illis pro de-
rech*is*, quando nautes periclitantur, & franguntur, inuentores il-
la, tenentur eis eadem refinire. & quia non est addenda effici-

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ accipere rem alienam vel occulte, vel manifeste auctoritate iudicis hoc decensitatem, non est furtum: quia iam fit sibi debitum per hoc, q̄ sententialiter sibi est adiudicatum. Unde etiam si auctoritate iudicis non sit, sed quia non est auctoritate auctoritate, ita tamen cunctis illarum, quibus applicantur occupatio-
re voluntatis tales res, quando domini rerū possum per se, vel per alios eadēm fal-
lare, inquit, auctoritate plena
fuit.

adūcātiū. Vnde multo mi-
nus furtum fuit, q̄ filii Israēl tu-
lerunt spolia Aegyptiorum de
præcepto Domini hoc decernē-
tis pro afflictionibus, quibus Aegypti eos sine causa afflixerant:
& ideo signanter dicitur Sap. 10.
Iusti tulerunt spolia impiorum.

AD SECUNDUM dicendum,
quod circa res inuenias est distingue-
dum. Quaedam nuntiunt quae nun-
quam fuerint in bonis aliquibus,
sicut lapilli, & gemmae, quae inue-
niuntur in littore mari: & talia
occupanti conceduntur. Et eadem
ratio est de theauris antiquo spe-
ciale, tunc obsoleto, que non
poterit esse inveni.

Cub terra occultatus, quorum non est aliquis possessor, nisi p̄m leges ciuites tenetur inuentor dare mediocritatem domino agri, si in alieno agro inuenientur. Propter quod in parabola Euangelij dicitur Matth. 13. de inuentore thefauri ab iconi diti in agro, q̄ emit agrit, quasi vir habetem in nos fundit de rotulo fibi ipsius.

¶ Ad hoc dicimus, q̄ aliud est loqui regulariter, & aliud in causa. Constat namque q̄ regulariter non licet occulere accipere propriū apud furem, aut raptorem detentum propter ratione

vt haberet us pollicentur totum
intraeaurum. Quædà vero res inue-
ta fuerūt de propinquio in aliquo
iùs bonis, & tunc si quis eas acci-
piat non ait retinendis, sed ait re-
linquendi domino, qui eas pro de-
reliictis non hæc, non committit
furtum. Et sit si pro derelictis ha-
bent, & hoc credat inuentor, li-
cet sibi eas retineat, nō committit
furtū, alias autem cōmittitur pēnitū
furtū. Vñ 10 Aug. dicit in quadam
Homil. & hñ 14 q.s. Si quid inue-
nisti, & non reddidisti, rapuisti.

EA D TERTIUM dicendum, quod ille qui furtim accepit rem suam apud alium depositum, grauita depositarii: quia tenetur ad restituendum eam, vel ad ostendendum se esse innoxium. Vnde manifestum est quod peccat, & tenetur ad releuandum gratiam depositarii. Qui vero furtim accipit rem suam apud alium iniuste deret, peccat quidem, non quia grauit eum qui detinet, & ideo non tenetur ad restituendum aliquid, vel ad recompandendum: sed peccat contra coemunitatem, dum ipse sibi usurpat suæ rei iudicium, iuris ordine prætermisso. Et ideo tenetur Deo satisfacere, & dare operæ, & scandalum proximorum, si inde exortum fuerit, sedetur

Ser. 19. de
verb. Apo. a
medio, t. 10.
Et habetur
14. q. 5. c. Si
quid.